

7/397
G.K. 41

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 646
Konu : İzmir Milletvekili
Müslüm DOĞAN'ın
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2016
04 Şubat 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 31.12.2015 tarihli ve 43452547-120.07-10785 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Müslüm DOĞAN'ın Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/993 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fatma Güldemet SARI
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MÜSLÜM DOĞAN'NIN
TBMM 7/993 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

İzmir'in Çeşme ilçesi Germiyan Mahallesinde baraj havzasında bulunan, Çeşme'nin su ihtiyacını karşılayacak olan Kutlu Aktaş Barajı havzasına inşa edilen Ali Tekin kalker Ocağı ve Kırma Eleme Tesisinin daha önce çevrecilerin açtığı dava sonucu ÇED raporu iptal edilmiş, taş ocağının faaliyetinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Mahkeme kararına rağmen bahsi geçen ocağa valiliğin yeniden "ÇED gerekli değildir" kararı verilmesi baraj havzası çevresinde olması sebebiyle Çeşme'de binlerce insanın temiz içme suyu kaynağını etkileyeceğinden bölge hakkında endişeye neden olmaktadır.

Daha önce ÇED izni iptal edilen taş ocağına "ÇED gerekli değildir" kararı verilmesi baraj havzası çevresinde olması sebebiyle Çeşme'de binlerce insanın temiz içme suyu kaynağını etkileyeceğinden bölge hakkında endişeye neden olmaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

1-ÇED'e gerek duyulmadığı söylenen taş ocağının Kutlu Aktaş Barajı koruma alanı içerisinde kaldığı ve içme ve kullanma suyu kaynaklarını tehdit ettiği doğru mudur?

2-Devlet Su işleri'nin bu konuya dair bir raporu var mıdır? Yok ise neden?

3-Çevre ve Şehircilik Bakanlığı mahkeme kararı ile ÇED izni iptal edilen taş ocağının açılmasına neden izin vermektedir?

4-Germiyan Mahallesi sakinlerinin bahsi geçen taş ocağının sağlık sorunları oluşturduğu, evlerine ve zeytin bahçelerine zarar verdiği iddiaları Bakanlığınız tarafından araştırılmış mıdır? Araştırılmış ise sonuçları nelerdir?

CEVAPLAR:

1-Sözkonusu projeye ait ÇED alanı 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı planında orta ve uzun mesafeli koruma alanında kalmakla birlikte Plan notlarının, "8.15.9. Maddesinde "İçme Ve Kullanma Suyu Kaynaklarının Mutlak, Kısa Ve Orta Mesafeli Koruma Kuşaklarında Madencilik Faaliyetlerine İzin Verilmez," hükmü mevcut olup bu projeye ait ÇED alanı Mutlak, Kısa Ve Orta Mesafeli koruma alanları dışında yer almakta olup plan hükümlerinde uzun mesafeli koruma alanında yasaklama ile ilgili bir hüküm bulunmamaktadır.

2-Proje Tanıtım Dosyası içerisinde DSİ Bölge Müdürlüğüne ait Proje ile ilgili Kurum görüşü yer almaktadır.

-Proje alanı ile ilgili olarak, DSİ 2.Bölge Müdürlüğü'nün görüşü istenmiş olup; DSİ 2.Bölge Müdürlüğü'nün yazısında ilgili idarenin görüşünün alınması gerektiği bildirilmiştir. Proje tanıtım dosyasında da DSİ 2. Bölge Müdürlüğü'nün görüşünde belirtilen hususların taahhüt edildiği görülmüştür. DSİ Bölge Müdürlüğü görüşü yanında, ayrıca diğer kurum görüşleri de yer almaktadır.

-İşletilmesi planlanan ocak alanının Devlet Ormanı sınırları içerisinde kalmadığı İzmir Orman Bölge Müdürlüğünün ilgili yazısında belirtilmektedir.

-İl Tarım Müdürlüğünün ilgili yazısı ile söz konusu alanın 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu dışında olduğu belirtilmiş ve belirtilen tüm görüşler proje tanıtım dosyasına eklenmiştir.

-Ayrıca DSİ 2. Bölge Müdürlüğünün ilgili idarenin görüşünün alınması gerektiğini belirten yazısı doğrultusunda İZSU Genel Müdürlüğü, ÇALBİR VE İl Özel İdaresi'nin görüşleri sorulmuş olup, İZSU Genel Müdürlüğü, ilgili görüşü ile söz konusu projenin yetki ve sorumluluk alanı dışında olduğunu belirtmiştir.

-ÇALBİR ise ilgili görüşünde belirttiği hususlara uyulmasını istemiş ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin (S.K.K.Y.) 20. maddesinde belirtilen uzun mesafeli koruma alanı şartlarını bire bir sağlamak kaydıyla ileride yapılması muhtemel imar uygulamaları için ÇALBİR Birlik onayının alınmasının zorunlu olduğunu belirtmiştir.

-İl Özel İdaresinin ilgili ile TEİAŞ ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun görüşleri doğrultusunda ÇED sürecinin tamamlanmasında bir sakınca olmadığı iletilmiştir.

-Ayrıca İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün ilgili görüşünde de " 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı çalışmalarına Bakanlığımız tarafından başlanmış olması ve planlama çalışmalarının tamamlanmasını takiben gerekli kararın verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmekle birlikte talep konusu alanda işletilmesi planlanan Kalker Ocağı ve Kırma-Elemente Tesisi projesine ilişkin talebin Maden Kanunu ve yönetmeliği çerçevesince Valilikçe sonuçlandırılması gerektiği bildirilmiştir," denmektedir.

Yukarıda belirtilen görüşlerin hepsi (İZSU Genel Müdürlüğü görüşü hariç) proje tanıtım dosyası ekinde bulunmaktadır. İZSU Genel Müdürlüğü de yazısında; söz konusu projenin yetki ve sorumluluk alanı dışında olduğunu belirtmiştir. DSİ 2.Bölge Müdürlüğünün ilgili idarenin görüşünün alınması gerektiğini belirten yazısı doğrultusunda İZSU Genel Müdürlüğü, ÇALBİR ve İl Özel İdaresi'nin görüşleri sorulmuş olup söz konusu barajın o dönem işletmecisinin ÇALBİR olduğu, ÇALBİR ise ilgili görüşünde belirttiği hususlara uyulmasını istemiş ve S.K.K.Y. 20. Maddesinde belirtilen uzun mesafeli koruma alanı şartlarını bire bir sağlamak kaydıyla ileride yapılması muhtemel imar uygulamaları için ÇALBİR Birlik onayının alınmasının zorunlu olduğunu belirtmiştir. Görüldüğü üzere barajın işletmesinden sorumlu ÇALBİR olumsuz bir görüş belirtmemiş olup, görüşü de proje tanıtım dosyası ekinde yer almaktadır.

3-İzmir 4.İdare Mahkemesinin kararında ".. Bu durumda proje tanıtım dosyasında farklı bir Meteorolojik iklime sahip bölge istasyonunun seçilmesi nedeniyle proje tanıtım dosyasında yer alan hava kalitesi modelleme sonuçları faaliyet etki alanı içindeki çevresel etkileri yansıtmamaktadır. Proje Tanıtım dosyasında yer alan hesaplamaların yeniden yapılması ve emisyonlarının önlenmesine yönelik çalışmaların yeniden planlanması ve taahhüt edilmesinin gerekliliği karşısında işletme için verilen ÇED Gerekli Değildir Kararında hukuka uyarlılık bulunmamaktadır...." belirterek, dava konusu ÇED Gerekli Değildir Kararının iptaline karar verilmiştir. Bu nedenle, Mülga Çevre ve Orman Bakanlığının, 2009/7 sayılı Genelgesi ".. yürütmenin durdurulması /iptali gerekçesi dikkate alınarak, sadece eksik veya yetersiz görülen kısımların yeniden düzenlenerek ÇED-raporunun Bakanlığa sunulmasına müteakip ÇED Olumlu/ ÇED Olumsuz kararını verir..." hükmü uyarınca, ÇED Kararının iptaline gerekçe olan proje alanına ait meteorolojik veriler en yakın meteorolojik

istasyon olan ÇEŞME istasyonu verileri kullanılarak revize edilmiş, ayrıca maden ruhsat sahası içerisinde kullanılan yeraltı suyu kuyusuna ait DSİ Bölge Müdürlüğünden alınan Yeraltısuyu Kullanma Belgesi dosyada yer almıştır. Yapılan tozuma ve gürültü hesapları da ÇEŞME Meteoroloji İstasyonu ölçüm verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Dolayısıyla yeni hazırlanan Proje tanıtım Dosyasında Mahkeme kararını gereğinin yapıldığı, belirlenen eksikliğin giderildiği ve kararın gereğinin yapıldığı, Mahkeme Kararında belirtilen eksiklerin giderildiği tespit edildiğinden, e-ÇED sistemi üzerinden sunulan Proje Tanıtım Dosyası hakkında, yapılan inceleme sonunda 2009/7 sayılı Genelge hükümleri gereği ÇED Gerekli Değildir kararı verilmiştir.

4-Madencilik faaliyetlerinde genellikle iddia konuları tozuma şikayetleri ve sağlık sorunlarına yol açtığı şeklinde olmaktadır. Ancak Çevresel Etki Değerlendirmesinde Çevre Kanununda Madencilik faaliyetlerinde tozuma değerleri ile ilgili eşik değerler belirlenmiştir. Proje Tanıtım Dosyalarında yapılan hesaplamalar ve sonrasında yapılan ölçümler bu değerleri sağlamıyorsa zaten bu faaliyetlere izin verilmemekte, gerekli yasal müeyyideler uygulanarak bu yönetmelikte belirtilen şartların uygun hale getirilmesi sağlanmakta veya gerektiğinde faaliyete son verilebilmektedir.

ÇED Yönetmeliğine göre yapılan müracaatlar için verilen kararlarda, faaliyetin çevrede oluşturabileceği olumsuz etkilerin ortadan kaldırılmasına ve/veya en aza indirilmesine yönelik önlemlerin alınması için Çevre Kanunu ve ilgili yönetmelikleri uyarınca gerekli taahhütler aldırılmaktadır. Ayrıca projeler için verilen “ÇED Gerekli Değildir” kararları nihai izin onay niteliğinde olmayıp, projenin faaliyete başlayabilmesi için tek başına yeterli değildir. İlgili kurumlardan (Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığından İşyeri Açma Ve Çalıştırma Ruhsatı, Orman Bölge Müdürlüğünden Orman İzni, vb) meri mevzuat uyarınca gerekli izin ve uygun görüşlerin alınmasına müteakip faaliyete geçilebilmektedir.

ÇED sürecinde ise faaliyete başlamadan proje alanına ait bilimsel ve yörenin meteorolojik verileri de alınarak, yapılan modelleme çalışmaları ışığında ÇED yönetmeliği Ek IV formatına ve ÇED Yönetmeliğe uygun olarak Hazırlanan Proje Tanıtım Dosyaları, Proje ve yönetmeliklere uyulacağının taahhütleri değerlendirilerek sonuçlandırılmaktadır.

İzmir 4. İdare Mahkemesince İptal Kararı verilen Proje Tanıtım Dosyasını inceleyen Bilirkişi Heyeti tarafından hazırlanan raporda, yapılan Madencilik faaliyetinin yörede yapılan zeytinciliğe zarar verildiğine ilişkin olumsuz bir görüş belirtilmemiş, sadece dosyada yapılan tozuma hesaplamalarının yörenin meteorolojik verilerine göre değil, başka bir ilçenin meteorolojik verilerine dayanılarak yapıldığı belirtilmiş, mahkemece bu görüşe dayanılarak ÇED Gerekli Değildir Kararının iptaline karar verilmiştir.

25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı ÇED Yönetmeliğinin 6. Maddesi 4. Fıkrasında ise “(4) Bu Yönetmelik hükümlerine göre karar tesis edilmeden önce, projenin gerçekleştirilmesinin mevzuat bakımından uygun olmadığının tespiti halinde, aşamasına bakılmaksızın süreç sonlandırılır”, hükmüne yer verilmiş olup, bu kapsamda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğüne, Projenin Tarım Bakanlığı Mevzuatları açısından yapılabileceğine ilişkin görüşü sorulan yazıya cevaben, söz konusu alanın 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu dışında olduğu belirtilmiş ve belirtilen tüm görüşler proje tanıtım dosyasına eklenmiştir.

Söz konusu proje sahası için en yakın yerleşim yeri 904 metre kuzeydoğuda ve 1184 metre güneybatıda bulunan tek evlerdir. Ayrıca 1293 metre kuzeydoğuda Germiyan Köyü ve 1517 metre kuzeybatıda Reisdere Mahallesi yer almaktadır. Görüldüğü üzere, maden sahasının çok yakın çevresinde ev bulunmamaktadır.